

GV EERSTE LIJN

Financieringsmogelijkheden voor de tijdelijke situatie

BEGELEIDENDE INFORMATIE

Structurele financiële inbedding van geestelijke verzorging in de eerste lijn is nog niet goed geregeld, maar de Taskforce *Geestelijke verzorging zorg buiten de instellingen* werkt met een groep van 20 geestelijk verzorgers en externe partners aan een oplossing hiervoor. Dit gebeurt in drie werkgroepen: Financiering, Onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek.

Met de werkgroep Financiering is op basis van ervaring van geestelijk verzorgers uit de eerstelijnszorg onderzocht welke, vaak creatieve, constructies worden gebruikt om gesprekken of groepsactiviteiten vergoed te krijgen. Het document in de bijlage biedt daartoe het overzicht, waarbij wel rekening gehouden moet worden met de lokale context! Wat op de ene plek werkt, lukt op de andere plek nog niet altijd en soms zijn er ineens onverwachte openingen. De bijlage biedt de grove structuur van routes die mogelijk gebruikt kunnen worden. Dit is met name handig om helder te krijgen welke “taal” binnen het verzekerde pakket wordt gebruikt om de door ons geleverde zorg in te bedden.

We hopen dat je aan de hand van dit overzicht in jouw regio zoveel mogelijk routes gaat uitproberen en communiceert wat wel en niet werkt, zodat wij het schema kunnen blijven updaten. Graag de ervaringen doorgeven aan Etje Verhagen, voorzitter van de Taskforce (ekverhagen@outlook.com). Bij voorbaat dank.

De Taskforce Geestelijke verzorging zorg buiten de instellingen

FINANCIERING		Voor wie:	Opmerking:	Ervaring	
ZVW	Basis verzekering Doel basisverzekering: herstel of voorkoming van verergering van een aandoening. Cliënten met een verblijf (gericht op herstel) tot 1095 dagen (3 jaar) vallen onder de Zorgverzekerings wet	GV als hoofdcontractant wordt onderzocht Zorginstituut Nederland beroept zich op de Uitvoeringstoets van 2006 (Hopman). Waarin staat dat geestelijke verzorging een drietal functies vervult: <ol style="list-style-type: none"> 1. begeleiding bij coping en zingeving (verzekerde zorg) 2. het bieden van een vrijplaats (enkel voor instellingen) 3. begeleiding bij religie en spiritualiteit (eigen verantwoordelijkheid extramuraal) 1. 'Begeleiding bij coping en zingeving is in de thuissituatie verzekerd in de Zvw en kan desgewenst geleverd worden door een geestelijk verzorger.' Zolang niet is bewezen dat deze toets niet klopt, houden ze hem aan. Wij moeten evidence leveren dat dit verouderd is, wat onze huidige interventie is en wat dit oplevert. Als dit even goede zorg of betere zorg oplevert, vergelijkbaar met bijv. psycholoog, dan zijn we welkom in het zorgverzekerde pakket. (Zie psychiatrie, werkgroep)	Iedereen	Wenselijk, niet aanwezig. De functiegerichte aanspraken in ZVW en AWBZ maken het mogelijk dat iedere hulpverlener die <i>bekwaam</i> en (voor zover aan de orde) bevoegd is, die zorg kan bieden. (Bron: Hopman, Uitvoeringstoets GV, 2006) → (<i>Bekwaam....</i>) SKGV is geen erkend kwaliteitsregister voor het Zorginstituut. NVPA is dit wel maar blijft beperkt tot aanvullende verzekering, zie verderop.	Voor GV als basiszorg is nodig: - evidence based onderzoek volgens de eisen van het Zorginstituut naar de precieze interventie van de gv en de resultaten hiervan.
	Aanvullende verzekering	NVPA Nederlandse Vereniging van Psychologen, psychotherapeuten en Agogen NVPA onderhandelt met Zvz en stelt eisen aan geestelijk verzorgers.	Mensen met een aanvullende verzekering kunnen een deel van de kosten, afhankelijk van de zorgverzekering, vergoed krijgen.	Vergt toelating, specifieke eisen (zie toelatingsprocedure op website) NB! Enkel voor mensen met een aanvullend pakket!	Zie lijst met GV bij NVPA

ZVW	Basis verzekering	FINANCIERING		Voor wie:	Opmerking/Bron:	Ervaring:		
Doel basisverzekering: herstel of voorkoming van verergering van een aandoening.		GV als onderaannemer via een andere zorgprofessional of instelling die een contract heeft met een zorgverzekeraar.						
		Huisarts als hoofdcontractant; aanspraak huisartsenzorg (functiegericht omschreven, waardoor uitbesteding aan gv mogelijk is, zogenaamde 'verlengde arm-constructie')	Het betreft hier 'zorg zoals een huisarts die pleegt te bieden'. Deze zorg kan ook door andere professionals worden gedaan en wordt meestal verantwoord als: <ul style="list-style-type: none"> • 'ondersteuning bij zelfredzaamheid' • 'begeleiding bij coping en zingeving'. 	POH-GGZ budget (Praktijkondersteuner-GGZ)	Patienten met klachten van psychische, psychosociale of psychosomatische aard	Document: Functie- en competentieprofiel GV als POH-GGZ / in huisartsenzorg Gebruik ICPC-codes (verantwoorden dat het zorgverzekerde zorg is)	Ervaring: GZC Levinas, Rotterdam	
				Palliatieve zorg	Mensen in de terminale fase en hun naasten: <ul style="list-style-type: none"> • Aandacht voor psychische en sociale problemen, zingeving en spiritualiteit; • Ondersteuning bij het afronden van het leven en bij het afscheid nemen; • Naasten helpen bij de zorg en het rouwproces. 	Bron: Informatiekaart palliatieve zorg (feb 2017) Documenten: Pwp presentatie voor Patz-groep (http://bit.ly/2uYVOsr) Mogelijke ingang: patz-groep in eigen regio.	GV met ervaring PaTz-groepen: <ul style="list-style-type: none"> • Mirjam Heikens, • Karin Seijdel, • Charlotte Molenaar • Lutske Harmsma Ervaring met financiering: <ul style="list-style-type: none"> • Charlotte Molenaar 	
				Verlengde arm: De huisarts kan er voor kiezen om zelf een 'dubbel intensief consult' te rekenen (aan Zvz patient) en de factuur van de GV zelf te betalen.				
				<i>Extra prestaties</i> in contract van huisarts voor specifieke doelgroepen of	- kwetsbare ouderen - chronisch zieken - palliatieve zorg bevatten aandacht voor zingeving of extra gesprekken levenseindebegeleiding	Afhankelijk van zorgverzekeraar en contract huisarts De Friesland zvz: <ul style="list-style-type: none"> • Prestatie 'integrale ouderenzorg' • 'Zorgvernieuwing overig uit segment 3' 	Ervaring: Lutske Harmsma	
		<i>Zvz innovatiefonds</i> voor specifieke doelgroepen	De Stichting Even Anders Project: Zingeving op recept	Ervaring: Lutske Harmsma				

ZVW	Basis verzekering	FINANCIERING		Voor wie:	Opmerking/Bron:	Ervaring:
Doel basisverzekering: herstel of voorkoming van verergering van een aandoening.	Thuiszorg/vpk als hoofd-contractant, aanspraak wijkverpleging (functiegericht omschreven, waardoor uitbesteding aan gv mogelijk is)	Het betreft hier 'zorg zoals een verpleegkundige die pleegt te bieden'. Deze zorg kan ook door andere professionals worden gedaan en wordt meestal verantwoord als: <ul style="list-style-type: none"> • 'ondersteuning bij zelfredzaamheid' • 'begeleiding bij coping en zingeving'. 	GV in dienst	Alle cliënten die thuiszorg ontvangen	Thuiszorg profileert zich met GV als aanbod	
			Pot voor externe expertise	Cliënten die extra expertise nodig hebben	Verpleegkundige moet indiceren en aangeven welke extra expertise er voor de cliënt nodig is.	
			Palliatieve zorg Thuis (PTZ), aanspraak 'persoonlijke verzorging en verpleging' (de ZVW-functie VP (wijkverpleging) onder code 1002)	Mensen in de terminale fase en hun naasten: <ul style="list-style-type: none"> • Aandacht voor psychische en sociale problemen, zingeving en spiritualiteit; • Ondersteuning bij het afronden van het leven en bij het afscheid nemen; • Naasten helpen bij de zorg en het rouwproces. 	Bron: Informatiekaart Palliatieve Zorg (feb 2017) Verpleegkundige moet indiceren en aangeven welke extra expertise er voor de cliënt nodig is. Menzis en Anderzorg (vereist AGB-code WTZI* en een akte van cessie*) * Zie verderop in bestand	Godelieve van Liebergen, via Careyn, Utrecht Mogelijk een pilot met Careyn?
			Volledig Pakket Thuis (VPT)	Patiënten met een VPT krijgen begeleiding bij coping en zingeving en het bieden van een vrijplaats door een geestelijk verzorger vergoed.	Bron: Kamerbrief 30-11-2015, financiering gv)	
			Fonds	Cliënten van thuiszorginstelling	Sint Laurensfonds	Betekenisvol leven in de buurt, Rotterdam

ZVW	Basis verzekering	FINANCIERING		Voor wie:	Opmerking/Bron:	Ervaring:
GV als onderaannemer of onderdeel van een team via een andere zorgprofessional of instelling die een contract heeft met een zorgverzekeraar.						
Doel basisverzekering: herstel of voorkoming van verergering van een aandoening.	Psychiatrie als hoofd-contractant Gebruik termen als 'herstel' en 'rehabilitatie'	Geneeskundige zorg/behandeling valt dan onder ZVW Er kan daarnaast aanvullend gefinancierd worden door de gemeente onder de noemer begeleiding, zie verderop.	DBC - plaatsing in de categorie ondersteunend personeel voor begeleiding bij coping en zingeving	mensen met ernstige en langdurige psychiatrische aandoeningen op meerdere levensgebieden	Bron: 160922 Notitie werkgroep beroepentabel GGz De aanvraag of GV een tijdschrijvend, declarabel beroep zou kunnen worden betref alleen deze functie: (begeleiding bij coping en zingeving)	Werkgroep Taco Bos, Marijn Gilhuis, Stefien Jansen (2016)
	ambulante geestelijke verzorging		Doel: ervoor te zorgen dat mensen met ernstige en langdurige psychiatrische aandoeningen kunnen meedoen in de maatschappij op een wijze die hen zelf aanspreekt en die veilig voor hen is	Fact-teams langdurige multidisciplinaire zorg en behandeling thuis Fact kan bredere hulp aanbieden als gemeente aanvult.	mensen met een ernstige psychiatrische aandoening op meerdere levensgebieden	GV van intramurale setting zit in FACT-team Optie1 begeleiding vanuit intramuraal? Optie2 Verwijst deze door naar GV Eerste Lijn (Van GV op GV of van FACT naar Huisarts naar GV en dan via huisartsbekostiging betaald) FACTteam factsheet
			Integrale wijk-behandelteams (ook wel transitieteams of mobiel behandelteam) GV onderdeel van team?	personen met een complexe chronische psychiatrische problematiek zodat die thuis kunnen blijven wonen en zodat die zoveel als mogelijk hun rollen in de maatschappij weer kunnen opnemen	WMO-maatwerkvoorziening	

FINANCIERING			Voor wie:	Opmerking:	Ervaring
WLZ <i>Wet langdurige zorg</i> <i>Onderdeel van de Zvw</i> <i>Doel: Persoonlijke verzorging, begeleiding en verpleging</i>	<u>Volledig Pakket Thuis (VPT)</u> Patiënt regelt zelf. Bij het VPT valt de inkoop onder één zorgaanbieder.	De GV heeft AGB-code en een deel-overeenkomst afgesloten met Vecozo (erkenning door de Wet Toelating Zorginstellingen, WTZi).	Mensen hebben aanspraak op zorg vanuit de Wlz als zij vanwege een: <ul style="list-style-type: none"> • somatische aandoening of beperking • psychogeriatrische aandoening of beperking • verstandelijke handicap • lichamelijke handicap • zintuiglijke handicap blijvend behoefte hebben aan: <ul style="list-style-type: none"> • permanent toezicht ter voorkoming van escalatie of ernstig nadeel; of • 24 uur per dag zorg in de nabijheid, omdat de cliënt, om ernstig nadeel te voorkomen, • door fysieke problemen voortdurend begeleiding, verpleging of overname bij zelfzorg nodig heeft, of • door zware regieproblemen voortdurend begeleiding of overname van taken nodig heeft 	Bron: VWS, LHV , CIZ Infographic NB. CIZ indiceert. Zorgkantoren kunnen extra kosten bovenop het zorgprofiel toekennen als de zorgbehoefte groter is dan waarin het zorgprofiel PZT voorziet. Neem dus contact op met het zorgkantoor in de buurt. AGB-code vereist, zie info hieronder	Hans Habets, (Zin in Utrecht: is mogelijk, maar wordt niet benut vanwege de collega's intramuraal)
	Persoongebonden Budget (PGB) Patiënt regelt zelf. is een bepaalde hoeveelheid geld, waarmee u zelf zorg inkoopt. U hoeft deze zorg niet in te kopen bij een professionele zorgverlener; ook iemand uit uw eigen omgeving mag de zorg leveren NB. Kan gecombineerd worden met MPT.	Patiënt betaalt uit eigen PGB voor 'individuele begeleiding' en 'ondersteuning bij zelf-redzaamheid'.			
	Modulair Pakket Thuis (MPT) Bij het MPT kunt u een module (functie) inkopen bij de ene zorgaanbieder, en de andere module bij een andere zorgaanbieder (zowel een intramurale als een extramurale aanbieder). NB. Kan gecombineerd worden met PGB.	Idem VPT OF de GV werkt in onderaannemerschap van een gecontracteerde zorgaanbieder.			
AGB-code	Bleek de weg van de WTZi tot 1 januari 2016 nog een mogelijkheid voor een geestelijk verzorger om onder de noemer van "psycho-sociale begeleiding bij coping en zingeving" een AGB-code aan te vragen. Deze weg is nu dus niet meer mogelijk.	Sinds 1 januari 2016 is het voor zelfstandigen niet meer mogelijk een AGB-code aan te vragen als zorginstelling voor de ZVW en WLZ; daarvoor dien je een organisatie van min. 2 personen te zijn. Optie is samenwerkingsverbanden Zie document AGB-code (bijlage) voor alle informatie over AGB.	Godelieve van Liebergen,		

FINANCIERING			Voor wie:	Opmerking/Bron:	
WMO	Doel: mensen zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen en meedoen in de samenleving	1. PGB Maatwerk is per gemeente verschillend geregeld. Via aanbesteding, raamovk voor aantal jaren. Zorgaanbieder kan per uur declareren tegen bepaalde prijs.	Er zijn twee mogelijkheden voor GV: 1. De GV heeft een deellovereenkomst afgesloten met Vecozo (erkenning door WTZi). 2. De GV werkt in onderaannemerschap van een gecontracteerde zorgaanbieder.	Cliënten met een PGB kunnen 'individuele begeleiding' en 'ondersteuning bij zelfredzaamheid' ontvangen.	NB. Vereist bezit van een AGB-code. *Het tarief van de PGB voor een ZZP'er is lager dan het normtarief van de GV: € 37,78 excl. reiskosten.
	Ruimte: Begeleiding (gericht op bevordering, behoud of compensatie van de zelfredzaamheid)	2. Voorzieningen in natura (VPT)	De gemeente, het zorgkantoor of de zorgverzekeraar contracteert de zorgaanbieders en ondersteuning en regelt administratie. De GV heeft een contract afgesloten met de gemeente		
	Kwestie van investeren en aansluiten bij lokale initiatieven, meedoen en laten zien wat je toevoegt en volhouden	Fondsen vanuit gemeente Specifieke doelen of doelgroepen.	Aanspraak mantelzorg-ondersteuning Doel: overblasting mantelzorgers en vrijwilligers voorkomen	Mantelzorgers en vrijwilligers	In een organisatie, samenwerkingsverband of project
		1 bevorderen sociale samenhang, mantelzorg, vrijwilligerwerk (...) 2. Ondersteuning zelfredzaamheid en participatie (...) 3 bieden van beschermd wonen en opvang.	Een ontmoetingsruimte voor mensen die eenzaam zijn; Doel: eenzaamheid bestrijden, vrijwilligers ondersteunen (In het kader van sociale samenhang en zelfredzaamheid en participatie) WMO-Sociale Cohesie Bevorderen sociale samenhang, ondersteuning zelfredzaamheid en participatie. Zoveel mogelijk ondersteuning in de eigen leefomgeving.	Eenzame bewoners en vrijwilligers Activiteiten vanuit gemeente Per gemeente hoe: voor een jaar, meerdere jaren of een aanbesteding.	Hilverzorg

Samenwerkingsvormen GV		Financiering via	Voor wie:	Opmerking/Bron:
STICHTING Geestelijk verzorgers vormen een stichting en werven fondsen van waaruit de kosten voor (een aantal) gesprekken wordt vergoed.	Centrum voor Levensvragen (Noord-Holland)	Ministerie van VWS en het Netwerk Palliatieve Zorg West-Friesland. Fondsen zoals het RCOAK, vrijwillig eigen bijdrage	Patiënten die terminaal zijn en hun naasten	Maximaal 3 gesprekken (75 euro), vrijwilligers die de telefoon bemensen
	Loket Levensvragen (Amsterdam, PKN)	Eigen investering Protestantse Kerk Amsterdam, SKANfonds, Stichting Rotterdam (1 ^e gesprek gratis, daarna naar vermogen bijdragen)		NB Dominees!.
	Zin in Utrecht	(gemeente-)subsidies, eventueel eigen bijdrage, WMO lukt nog niet, wel aanvullende zorg en ZVW (Menzis, pilot Zilveren Kruis)	Mensen die terminaal zijn, kwetsbaar, thuiswonend, SOLK en levensvragen en depressieve klachten	Vaak 5 à 10 gesprekken van 90 minuten
	Tijd voor een gesprek (Utrecht)	donaties	Palliatief?	Netwerk Palliatieve Terminale Zorg
	Netwerk Levensvragen Leiden	Gemeente Leiden:WMO, fonds van Zorgverzekeraar Zorg &Zekerheid. 1e jaar m.b.v. Fondsen als Fonds1818, Hentina Backerfonds, Fonds RDO Balije van Utrecht, Het Staalwijkfonds	Burgers in Leiden die geestelijke nood kennen.	Maximaal 5 gesprekken
	Zingesprek Wageningen	Op zoek naar financiering?		
	Steunpunt Zinvol Breda	Netwerken Palliatieve Zorg	Patiënten die terminaal zijn en hun naasten	Maximaal 5 gesprekken
	Levensvraagbaak Arnhem	innovatiefonds maatschappelijke ondersteuning.		Werken met vrijwilligers
	Netwerklevensvragen Noordoostpolder	geen financiering gemeenten, onderdeel van Humanitas		Werken met vrijwilligers

Stichting Zinportaal Friesland	<i>Zingeving op recept</i> dmv subsidieaanvraag Sg. Even Anders <i>Masterclass Spiritualiteit</i> voor een deelnemer door Fonds Marcelis Goverts Gasthuis Palliatieve zorg + scholing professionals, vrijwilligers en mantelzorgers	Thuiswonende, kwetsbare mensen in Friesland, al dan niet in de laatste levensfase.	
Palliatief Advies Team van het Netwerk Noordwest Friesland	Ministerie van VWS , Medisch Centrum Leeuwarden. Er wordt gewerkt aan palliatieve DOTs.	Palliatieve pte.	
Luisterend Oor (Groningen)	Wisselend?		Werken met vrijwilligers
Platform Levensvragen (Groningen)	?		
UIT zicht Salland	projectsubsidie van de provincie Overijssel, onderdeel carinova		
GVPZ (Zuid Gelderland)	Rabobank Nijmegen, Monuta Charity Fund en SPIG, gemeente niet geprobeerd, zorgverzekeraars niet gelukt		
Centrum Levensvragen Rotterdam	diverse fondsen, een bijdrage van de kerken en van de gemeentelijke overheid, op basis van jaarlijkse en/of incidentele projectvoorstel.	trainen en koppelen vrijwilligers	
Project Betekenisvol Leven in de Buurt (Rotterdam)	Sint Laurensfonds	thuiszorg Laurens	
Geestelijke zorg Levinas	3 uur per week als POH-GGZ. En (beperkte) financiering vanuit fondsen	iedereen	
Centrum Levensvragen Rijnmond	Eigen bijdrage cliënten ,Fondsen ,Gemeenten (Wmo),Mogelijk zorgverzekeraars		